

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancațe nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimeț.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele birouri de anunțuri:
In Viena: E. Duka Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Hainrich Schalk. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ria garmond pe o săptămână 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagină a 8 a o
soriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dăsu în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 47.

Brașov, Luni—Marți 29 Februarie (13 Martie).

1900.

Maghiarii și naționalitățile.

S'a vorbit și s'a scris mult în timpul din urmă despre „cestiunea naționalităților în Ungaria“. Enunțările ministrului-președinte Szell, făcute ca răspuns la interpelarea lui Komjathy, au dat ocaziune și presei naționalităților de a se pronunța asupra acestei cestiuni.

S'au pus în cumpănă punctele de vedere principiare de cari, după mărturisirea d-lui Szell, este condusă politica sa față cu naționalitățile, cu modul și tactica de procedere adoptată și enunțată de el, și s'au aflat încă și de aceia, cari, inclinați mai mult spre optimism, au luat mai ușor însemnătatea programului politic al d-lui Szell și au pus mai mare greutate decât ar fi trebuit pe declarațiunea sa, că nu voesc să continue procederea brutală a sistemului Tisza-Banffy, că nu vră să întrebuițeze forța și să persecute pe nimeni etc.

Una însă, pe cât scim noi, puțin s'a ventilat în presa naționalistă. Un moment istoric foarte însemnat, adevărat acela, când guvernul și legislațiunea ungară au părăsit cu totul politica, ce a dat naștere legii de naționalități și care se numesc de comun politica lui Deak și Eötvös.

Acest moment istoric s'a petrecut înainte cu douăzeci de ani, când s'a decretat legea pentru introducerea forțată a studiului limbei maghiare în școlile noastre populare. Aceasta s'a întâmplat în primăvara anului 1879. Atunci, la dezbaterile generale asupra numitei legi, a luat cuvântul Ludovic Mocsary, numit și „corbul alb“ între Unguri, și a întrebare de repetite ori pe conaționalii săi din dietă, dacă ei vor să o rupă cu acea politică, ce a adoptat-o națiunea maghiară în cestiunea naționalităților în timpul sistemului absolutistic și al provisorului (1860—

1866) și care și-a aflat expresiunea în legea de naționalitate dela 1868? El neprimind nici un răspuns adăuse, că a audiat fraze foarte bine sunătoare, că totă schimbarea direcțiunii politice din timpul amintit n'ar fi alta, decât dovedirea de fapt a ideii de stat, der nu scie „până unde voesc să mergă aceia, cari vor să o rupă cu politica urmată până acum“. O voce l'a întrerupt atunci cu cuvintele: „până la statul unitar național maghiar!“

Ei bine, după douăzeci de ani vine Coloman Szell, căruia i-s'a făcut atâta reclamă cu aceea, că ar fi un continuator al politicii deakiste, vine și proclamă în adevăr, ca punct cardinal al programului său, construirea statului național unitar maghiar. Totodată însă enunță, că la rezolvarea acestei probleme capitale nu va întrebuița forța, ci se va mărgini a desfășura numai energiă acolo unde va fi de lipsă.

Cu totul altfel a înțeles Mocsary — un bărbat de frunte politic al Maghiarilor, care a studiat adânc și conștient cestiunea naționalităților — problema politicii maghiare. El a definit principiul fundamental al legii de naționalitate așa: „că fiă-căruia îi este conces a-și susține propria individualitate națională, a-o desvolta și a pută progresa, pe baza acestei individualități naționale, în cultură; că limbei maghiare se dau privilegii numai întru atât, încât este neapărat necesar cu privire la conducerea mai cu scop a guvernului statului și încât este de lipsă, ca în privința unor afaceri să fiă o unitate de limbă în stat.“

De aci a dedus apoi Mocsary, că legea pentru introducerea limbei maghiare în școlile populare ale nemaghiarilor stă tocmai în contradicere fățișă cu legea de naționalitate dela 1868, după care nu este de lipsă ca locuitorii naționalităților țării

să-și însușescă limba maghiară, căci e prevădută în lege, că în afacerile lor publice pot procedea în limba lor proprie.

Acest distins și unic politician maghiar a mers în esplicarea situațiunii încă și mai departe făcând constatarea, că în motivele aduse pentru amintita lege este multă lipsă de sinceritate, căci o sciu cu toții, că Maghiarii sub „lățirea limbei maghiare“ nu înțeleg alt ceva, decât maghiarizarea.

Arătând pericolele, ce le pôte nasce pentru țără această tendință, în care naționalitățile trebuie să vadă un atac asupra propriei lor existențe, Mocsary ajunse la concluziunea, că spre a evita toate urmările ree, Maghiarii trebuie să accepte situațiunea, că Ungaria este un stat poliglot, în care se află diferite naționalități, cari toate țin tare la individualitatea lor.

Ei bine, ministru-președinte Szell nu acceptă acesta situațiune. Crede însă a ușura situațiunea nouă, creată de nișuințele utopice maghiare, declarând, că nu vră să întrebuițeze forța în raporturile politice față cu naționalitățile. Der forța nu consistă atât în procederea brutală din cas în cas, cât mai mult în faptul, că, mai ales de douăzeci de ani încôce, ea se aplică prin legile și ordonanțele nesfârșite, ce s'au adus și se aduc în detrimentul nostru și al desvoltării individualității noastre naționale.

Și în punctul acesta Coloman Szell n'a dat nici măcar acea mângăere naționalităților, că va stăru a se pune cel puțin de aci încolo stavilă acestei întrebuițări a forței elementului domnitor față cu naționalitățile asuprite.

Cestiunea desolvării parlamentului ungar se discută în câteva zile de frunte maghiare. „Budapesti Hivlap“

serie în numărul său dela 11 Martie, că în cercurile politice și parlamentare se vorbește mereu, că guvernul va supune unei seriose chibzueli *disolvarea mai de timpuriu a dietei*, decât agitațiunile și frământările pricinuite de urele personale vor pune la o probă grea liniștea parlamentului și activitatea lui pacinică. Spune, că pe orisonul parlamentului se ivesc din nou puncte negre, cari amenință cu furtună. Din tenorul articolului numitei foi se pôte conchide, că planul desolvării parlamentului și ordonarea de noue alegeri dietale formeză preocuparea de căpetenie a cerourilor maghiare dirigitore.

Fantoma absolutismului în Austria amenință aci cu totă serioșitatea. Într'una din zilele trecute, pe când deputații cehi se sfătuiau asupra situațiunii, apără în mijlocul lor deputatul polon contele *Dzieduszycki* și le duse: „In numele meu, al amicilor mei, al amicilor voștri și în numele amicilor reciptocității slave, Vă rog, ușurați starea în care ne aflăm, vin să ve spun, că în contra noastră și a partidelor slave se plănuesce absolutismul militar“. După depărtarea lui, Cehii s'au sfătuit, că ce au de a face. Mulți dintre ei voiau continuarea obstrucțiunii, mulți însă au propus, ca în contra legii de recrutare să nu facă obstrucțiune, căci împăratul s'ar supăra rău și nu va mai convoca nici dieta provincială boemă. Slavii de Sud se fi declarat, că ei nu pot suporta absolutismul, căci nu sunt așa de bogăți și înaintați în cultură ca Cehii, și în mijlocul Germanilor sunt mult mai slabi. Părerea acesta a învins, însă numai c'o majoritate de 3 voturi. S'a decis, în fine, ca în contra legii de recrutare să nu facă obstrucțiune, însă contra celorlalte proiecte ale guvernului să desfășure lupta și opoziția cea mai înverșunată, până când nu li-se va garanta restabilirea limbei oficiale cehice.

Se asigură, că ministerul Koerber nu e de loc mulțămît cu atitudinea acesta. El nu va da limbă oficială cehică, dețtămă să nu ridice în contră-i furia Germanilor,

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Bătălia dela Brașov

intâmplată la 17 Iulie 1603.

După mórtea lui Mihai Vitezul boerii aleseră domn al țării românesce pe ginerele său Șerban Basarab, supranumit Radu.

Acest principe înțelept, îndată ce cuprinse scaunul, se îngrijii de restabilirea ordinii și a siguranței în țără și rechemă din străinătate pe boerii refugiați. Spre susținerea păcii, trimise soli la Sultanul, restabilind față de Pórtă referințele cele vechi și se puse în înțelegere bună cu puterile vecine. Der în contra tuturor nișuințelor sale pacinice în timpul de 9 ani, cât domni, 4 ani fú constrins a purta răsbóie.

Deja în 1602 intră Simeon Movilă, ajutorat de fratele său Eremie, domnul Moldovei, cu o mare óste fără de veste în țără și îl alungă din scaun.

Șerban fuge la împăratul Rudolf II, care îi dă într'ajutor o armată condusă de generalul George Basta. Movilă e scos din țără și Șerban își reocupă scaunul domnesc. În semn de mulțămítă el trimite lui Rudolf la 21 Decemvre soli cu multe da-

ruri și se pune sub scutul și ocrotirea lui. Împăratul încă îi trimite daruri, asigurându-l de bunăvoința sa.

În Ardeal pe acel timp dieta nu se putea uni în privința alegerii voivodului, care să-i urmeze lui Mihai Vitezul în domniă. O partidă, în frunte cu Sașii, trimite soli la împăratul Rudolf să-l róge, ca conform pactului încheiat odinioară cu Sigismund Bathori, să primescă domnia. Partida contrară alese de voevod pe unul cu numele Szekely Moise, om de origine din poporul de rând, care însă prin vitejiă personală și alte însușiri, își câștigase mare vață. Acest Moise fú înaintat în óstea lui Mihai Vitezul la trépta de general și tot el pierdú la 1601 bătălia dela Ghirișlău în contra fostului său stăpân.

Țăra Ardealului pe atunci era în posesiunea împăratului, căci toate orașele, cetățile și castelele erau ocupate de trupele sale și generalul său Basta staționa cu mulți soldați în centrul țării, la Clușiu.

Moise după bătălia dela Ghirișlău, scos din țără, se refugiase la Timișóra, care cetate pe atunci aparținea imperiului tur-

cesc. Aci primind scirea despre alegerea sa de voevod, densusul se pune în înțelegere cu Mehemet seraschierul Sultanului, prin a cărui influință esoperéză recunoscerea sa de voevod din partea Porții, pe lângă promisiunea de a plăti pe viitor un tribut anual de 10 mii galbini. Capul lucrului însă sub atari împrejurări era pentru Moise câștigarea unei armate destul de număróse, ca cu acesta să pótă smulge țăra din mâinile împăratului bătând și scoțând din țără pe Basta. Deci el trimite pe cumnatul său Nicolae Corniș la hanul tătăresc, să-i cêră ajutor de óste pentru plată. Dela Turci încă primi un ajutor de 1000 de ostași, conduși de pașa Bectas din Timișóra. Apoi mai luă în sold pe cine gasi: — Unguri, Sârbi și Români cu toții vre-o câteva sute.

La începutul lunii lui Aprilie 1603 Moise plécă, cu óstea ce-o putú aduna în Timișóra, îndreptându-se în contra cetăților Lugóșiu și Caransebes. Micele garnisóne împărătesce, cari pădeau aceste cetăți, capituleză la prima provocare fără nici o încercare de resistentă.

În timpul acesta sosese și ajutorul tătăresc, constător din 8000 de ómeni, conduș de un anume Cantimir Murza și de

unul Ao, ér Moise acum să crede a fi destul de tare pentru a năvăli cu prospecte de succes în Ardeal.

Din Caransebeș el trimite o avangardă, constătătoare din 1000 de Tătari, 320 de Sârbi și 150 de Unguri, sub conducerea lui Gavril Bethlen, prin pasul „Pórtă de fier“, înainte în Ardeal, ér el însuși cu grosul óstei urméză după câte-va zile.

Generalul împărătesc Basta nici nu putea presupune, că lui Moise îi va succede să adune o putere armată într'un timp atât de scurt și fără veste, deci el fără de grijă concediase cu începutul anului 1603 cea mai mare parte a soldaților săi (mercenari) și nu reținú în serviciu, decât pe aceia, cari formau garnisónele cetăților, fortărețelor și a castelelor. Soirea neașteptată despre năvălirea lui Moise în țără, cu o armată atât de considerabilă, îl surprinse deci într'un mod foarte neplăcut, aflându-l cu totul nepregătit de luptă.

Totul, ce putea face sub aceste împrejurări, era, că cerú într'ajutor urgent de la generalul împărătesc, comandant al Cașoviei Ferdinand Gorzaga, și în numele împăratului și dela Șerban Domnul Țării românesce.

ce de sigur ar isbucni cu forță elementară la cas când s'ar pleca postulului cehic. După toate acestea se crede, că „Reichsrath“-ul va fi amănat și se vor convoca éráși dietele provinciale, pentru-ca să se continue în Praga experimentele de împăcare între German și Cehi. De nu-i va succede guvernului nici acesta, va disolva camera și va face alegeri nouă.

Acésta situația critică îi supără în mare măsură și pe Maghiari și foile lor nu fără îngrijire se întrebă, ce va urma din toate acestea, ce se va face cu delegațiunile, cu cvota pe o jumătate de an și în genere, care va fi starea monarhiei în viitorul apropiat? Îngrijirile aceste au temeiul, după-ce dincolo amenință *absolutismul*, ér dincoace domnesce cea mai mare *siguranță*, așa încât chiar d-l Szell e ispitit a-se întreba, ce mai pôte să aștepte dela dietă în actuala ei formațiune?

Liga și afacerea Iancu. Foile din regat aduc scirea, că comitetul Ligei culturale a decis să lanseze un *manifest*, în care să protesteze în contra insultei dela Alba-Iulia, adusa memoriei eroului nostru național Avram Iancu. Cu redactarea manifestului a fost însărcinat d-l Mihail Vlădescu. S'a mai hotărât convocarea unei *întâlniri de protestare* pe ziua de 16 Martie.

Conflictul româno-bulgar.

Dăm aici după „Timpul“ din București câte-va deslușiri asupra originii conflictului româno-bulgar la Dunăre.

Afară de ostrovul Bujoreanu, care se află în fața Zimnicei și care aparține României, era încă un ostrov mai mic, asupra căruia Bulgaria pretindea, că are drepturi. Schimbându-se cursul Dunării a dispărut apa, care despărțea ambele ostrovuri, și cel mic fu alipit de marele ostrov Bujoreanu, făcând astăzi parte din acesta, a-decă din țărmul stâng al Dunării, care aparține de drept României, și Bulgaria voină să ocupe micul ostrov, ar însemna, că vră ocuparea unui punct pe teritoriul românesc.

De doi ani s'au continuat negocierile diplomatice asupra acestui incident, cari însă n'au putut ajunge la un rezultat. Pe timpul când se urmau negocierile, Dunărea a venit atât de mare, încât portul bulgar de pe micul ostrov a fost silit să-l părăsească, fiind izolat de malul drept al Dunării prin apele mari.

Atunci România a ocupat ostrovul, ér Bulgaria a protestat. Ea încercă a ocupa ostrovul din nou trimițând odată o barcă cu soldați, ér altă dată un mic detașament cu un ofițer. Ofițerul român, care comanda postul, a somat pe soldații bulgari să se retragă, și când au revenit comandații de un ofițer, ofițerul român a declarat, că os-

trovul era luat în posesiune din ordinul guvernului, nu pôte prin urmare tolera restabilirea unui post străin pe teritoriul românesc. În urma acestei declarații ofițerul bulgar s'a retras, fără de a-se fi ivit un conflict în faptă.

Negocierile pe calea diplomatică, continuă „Timpul“, urmază pentru aplanarea incidentului. Cestiunea de principiu nu suferă nici o discuție. Granița între două State despărțite prin cursul unui flaviu se definește prin *talvegul* său matca apei. Ostrovul Bujoreanu nu mai este despărțit de micul ostrov ce fusese ocupat de Bulgari și astăzi este în posesiunea noastră, prin *talvegul* Dunărei. Micul ostrov face parte integrantă din ostrovul cel mare Bujoreanu și, prin urmare, din teritoriul românesc delungul țărmului stâng al fluviului....

De-altmintelea, cestiunea a fost ridicată în ședința de ieri a Senatului prin o întrebare pusă guvernului de către d-l senator Setendache și răspunsul dat de d-l ministru de război, generalul Iacob Lahovari n'a lăsat nimic de dorit în privința elucidării incidentului în fapt și în drept.

Din aceste declarațiuni reese, că România a dat și de-astădată dovede netăgăduite de moderațiune față cu unele apucături cam sburdalnice ale tinerilor săi vecini. Dér tot-odată se vede, că guvernul a luat toate măsurile indicate de împrejurări pentru a face să se respecte drepturile de suveranitate ale Statului român.

Războiul din Africa sudică.

Scirile, ce sosesc din Africa de mătădă, prezintă situațiunea ca fiind foarte nefavorabilă pentru Buri. Se dice chiar, că războiul se apropie de sfârșit. Nu dór' că Englesii ar fi raportat victorii strălucite și decisive asupra Burilor, dér Buri au obosit și în fața uriașelor forțe englese republicele lor par a fi dispuse să ofere pacea.

Étă scirile mai nouă:

Sfârșitul războiului?

Bruxella, 10 Martie. Pôte fi considerat ca un fapt mai pe sus de ori-ce îndoelă, că președinții *Krüger* și *Steyn*, înainte de a-se începe lupta pe viață și mörte, vor ruga puterile europene să întrevină. Aici au informațiuni sigure despre pașii, ce i-au făcut în privința acesta cei doi președinți.

Londra, 10 Martie. Aici au sosit informațiuni, că *Krüger* și *Steyn* își dau silița a împiedeca continuarea războiului. Déca însă va fi vorba de nimicirea republicelor, *Burii sunt gata a-și pustii mai înainte țera*. În privința acesta „Daily Mail“ publică declarația lui *Krüger*, că înainte de ce Union Jack (Anglia) va arbora stindardele sale, vor arunca în aer casele din Pretoria. Prin case e aședată ierbă de pușcă,

stând în legătură cu forturile esterne. Mare parte a minelor de aur pot fi inundate în tot momentul.

Londra, 10 Martie. Se confirmă scirea, că președinții *Krüger* și *Steyn* au redactat în Bloemfontein o telegramă, în care cer pace dela *Salisbury*. În telegrama acesta ei spun, că republicele Transvaal și Oranje sunt gata a discuta asupra divergențelor, cari au cauzat războiul. Declară mai departe, că Buri au ocupat teritoriul engles numai din cauze strategice, dér nu pôte fi vorba despre aceea, că elementele olandese din Africa sudică s'ar fi conjurat pentru a isgoni pe Englesii din Africa. Déca așa ar fi fost, rescôla ar fi avut un efect mult mai mare. Englesii pot incheia acum pace, căci *prestigiul lor a fost rehabilitat*. Rôgă dér pe *Salisbury*, să facă prepozițiuni, pe baza cărora să se pôtă trata despre pace. Buri ar fi decisi a-se lupta până la ultimul picur de sânge numai atunci, când Englesii ar voi să le repescă independența.

Față de acesta „Standard“ declară, că guvernul engles va face cunoscut țilele viitoare condițiile pe lângă cari ar fi dispus a primi „supunerea“ Burilor. Baza condițiilor Angliei este *incetarea deplină a independenței politice și militare a celor două republice bure*. Un lucru este mai pe sus de ori-ce îndoelă: *trebuie să înceteze definitiv sistemul de guvernare al lui Krüger și Steyn*.

Teatrul luptei în Oranje.

Londra, 10 Martie. Valoarea succesorilor diu urmă ale lui *Roberts* scade vădând cu ochii. „Daily News“ scrie: *Durere, inimicul a reținut și a împiedecat pe French a înainta mai departe. N'a succes de loc separarea Burilor*. Criticii militari sunt siliți a recunoște, că succesul Englesilor nu e ceva lucru mare, deörece armata bură a rămas cu totul nevătămată.

Din *Lourenzo Marquez* se anunță, că guvernul bur construesce mine explosive lângă Johannesburg, ca la cas de lipsă să arunce orașul în aer. Guvernul a oprit, ca apa să fiă scosă din mine.

Chipul de luptă al Burilor.

Doctorul *Theiler*, medic în Transvaal, de origine elvețian, publică într'un diar următoarele amănunte asupra chipului de luptă al Burilor:

Linistea flegmatică a Burilor e străină de actele cutezătoare războinice. Ori-ce ar face el, primul lui gând e cum să se asigure mai bine, dér în același timp totuși să aducă pagube inimicului. Pentru Bur *„asalturile“* nu sunt decât o înaintare acoperită. El sare din stâncă în stâncă, se piteste, și vai de Englesul, care își ridică capul de după o piatră. Burul admiră disprețul de mörte cu care soldatul engles pornesce la asalt, cu pieptul deschis, dér o regretă, căci n'are nici un scop. După concepția lui, acest fel de cutezanță e aproape o nebunie, căci „în războiul nu se duce omul ca să fie omorât, ci ca să impusce pe inimic“! Ori-ce poziție ar ocupa Burul, el se întrebă întâiu și întâiu: cum voiți scăpa mai bine de aci? Nimic nu-i pentru el mai neplăcut, decât să fie impresurat. Numai atunci se luptă cu curagiu nebun. Comandanții sciu acesta și de aceea nu arareori își aședă trupele astfel, încât soldații sunt siliți să se lupte cu cea mai mare încredere, când inimicul cercă să-l impresure.

La situația financiară. Camera (română) a votat modificările introduse de Senat în legea timbrului și înregistrării. După largi debateri ea a votat și legea pentru reorganizarea ministeriului de domenii, precum și pe aceea prin care ministerul de finanțe este autorizat să rescumpere dela sindicatul de bancheri, la care s'a contractat împrumutul de 180 milioane din 1898, rentă amortibilă de 4 și 5% pentru o sumă de 13 milioane franci, pe care sindicatul, din cauza scumpirei banilor în diferite părți ale Europei, a preferat să o păstreze în portofeliul său în loc de a-se grăbi să o vândă, ceea-ce ar fi influențat în mod simțitor cursul rentelor noastre.

Aceste 13 milioane se compun din 9 milioane rentă amortibilă 4%, pe care sindicatul o luase dela Statul român pe cursul de 90¹/₂ și 4 milioane rentă amortibilă 5% luată de același consorțiu pe cursul de 96.

În toamna anului 1899, când se trata noul împrumut de 175 milioane franci cu bonuri de tesaur 5%, sindicatul ni-a atras atențiunea asupra acestui stock și după o înțelegere cu guvernul român s'a stabilit să-i vândă cele 9 milioane rentă 4% pe cursul de 85, ér restul de 4 milioane rentă 5% pe cursul de 96.

Dér fiind-că tesaurul român nu dispune în acest moment de un numerar suficient pentru a efectua această rescumpărare de rentă, s'a convenit ca sindicatul să vândă acest stock până la 31 Decembre 1900, pe cursurile minime de 85 și de 96 indicate mai sus, ér decât le va vinde pe un curs superior, diferența să fie împărțită între ambele părți contractante.

După cum se vede, sindicatul a făcut și cu acestă ocașiă un serviciu real finanțelor noastre, de care ambele noastre camere au ținut mult compt, votând fără discuțiune și cu o imensă majoritate legea, de care vorbim.

Scirile ce primim dela Bursele streine constată, că tendințele generale s'au îngreuiat la Londra și la Paris. Realizările au fost numeroase și toate cursurile în reacție. Rentele franceze, Consolidatele englese și toate valorile sud-africane au fost mereu oferite și afectate.

În București, afacerile au fost rare și cursurile au cam dat înapoi. Slăbiciunea e generală aproape pentru fondurile de stat ca și pentru toate celelalte valori, afara de Băncile de Scompt, cari au câștigat 2 franci.

SCIRILE ȚILEI.

— 28 Februarie v.

Duelurile lui Ugron. Luptele înverșunate, ce de câte-va țilese petrec în dieta din Peșta, au avut ca urmare câte-va dueluri. Alaltăieri a fost duelul între *Banffy* și *Ugron*, cu pistolul, schimbându-se câte două glonțe la o depărtare de 20 de pași. Adversarii nu s'au rănit. În acest duel *Ugron* a fost provocat. — În aceeași zi la 4 ore d. a. s'a întâmplat duelul dintre *Ugron* și *Rohoczky*, în care cel dintăiu a fost provocătorul. Deja la prima ciocnire, *Ugron* a rănit pe *Rohoczky*, tăindu-i complet buza superioară. Medicii constatând incapacitatea de luptă a lui *Rohoczky*, duelul fu sistat. *Ugron* încă a câpătat o mică rană la brațul drept. — Era să mai aibă *Ugron* și al treilea duel cu ministrul de honveți *Fejervary*. Acesta însă a refuzat a-i da satisfacție și a sta pe teren cu *Ugron*, pe care, dice, n'a avut intenția să-l vatem. În urma acesta *Ugron* a adresat secundanților săi o scrisore, în care spune: „Il credeam un *general viteaz* (pe *Fejervary*) și numai acum mă conving, că el este o *babă bătrână*“. Sorisörea aceasta a produs senzație în cercurile parlamentare și în urma ei se crede, că br. *Fejervary* va duce afacerea sa înaintea unui juriu de onöre.

D-l Cantacuzino, ministru-președinte român, reîntorcându-se în țără după-ce s'a terminat cura în Tirolul sudic, s'a oprit câte-va țile în Viena, unde a fost primit în audiență de Majestatea Sa și a avut o convorbire mai lungă și cu ministru de esterne *Goluchovsky*. Cu data de 10 Martie se telegrafază din Viena: La prânțul curții, ce l'a dat ați Majestatea Sa, a fost invitat ministrul-președinte *Cantacuzino* și ambasadorul român *Ghica*. Au luat parte pe lângă înalții funcționari ai curții, și consilierii secreți principele *Adolf Schwarzenberg*, *Jaworsky*, *Unger Raquehem*, *Steinbach*, *Bilinszky*, *Plener*, *Giantz* etc.

Din Germania de nord spre Balcani. Țiarele berlinese anunță, că se fac pregătiri pentru a-se lega direct Germania de Nord cu Balcanii prin România. Drumul de până acum prin Galiția la București era și nenatural, și lung, și scump. Noul drum va fi prin *Zsolna-Budapesta-București-Constanța*.

Numire. D-l *Ioan Rațiu*, profesor la preparandia și la școla superioară de fetețe din Blăși, a fost numit, spune „Unirea“, profesor la gimnasiul de-acolo pentru limbile română și maghiară. Noul post și-l va ocupa însă numai la toamnă, în luna lui Septemvrie.

Bijuteriile soției lui Krivany. Vestitul defraudator al banilor din cassa

Intr'aceea Bethlen trece cu avangarda sa granița Ardealului și înainteză, fără de a întâmpina împotrivire, până la Orăștia, unde erau 400 de soldați împărătesci sub căpitanul *Tesch*. Locuitorii perfidi ai orașului se încheie în castelul bisericeii, ér soldații, pe cari nu-i lasă să intre acolo, sunt bătuți, uciși și risipiți și căpitanul lor cade prins în mâinile lui Bethlen.

După câteva țile de repaus, avangarda își continuă calea și plecă noptea spre *Belgrad*, care cetate avea pe acel timp mare însemnătate fiind reședința voivodului țării, și ca atare se privea de capitală. Bethlen înaintând în tăcere până în bărcul de lângă satul *Orda*, care este aproape de cetate, conteză, că i va succede a surprinde garnisöna, precum îi succese la Orăștia, și va puté pune mâna, fără multe jertfe, pe acest punct însemnat.

În cetate se aflau patru compănii sub căpitanul *Petru Spinozza* din *Bruxella*, un om circumspect și foarte energic. Împrejurarea, că *Spinozza* nu permitea soldaților săi să comunice cu orașul, care este aproape de cetate, precum și a strema sa precauțiune făcură ca planul lui Bethlen să nu reușescă.

A doua zi Bethlen provocă atât ce-

tatea, cât și orașul să capituleze și să recunoască pe *Moise* de principe. Orașul capitulează imediat, ér *Spinozza* ignorază această provocare. Bethlen decf asediază cetatea la 20 Aprilie. Eroicul *Spinozza* atacă trupele asediatorului și aprinde orașul de mai multe laturi, dér din nefericire focul sare în cetate, cuprinde reședința voivodului, palatul reginei *Isabella*, turnul catedralei și depositul de ierbă de pușcă, care esplodând face multă stricăciune. Cu totă nefericirea acesta *Spinozza* nu este aplecat să capituleze, oi să apără mai departe.

La cinci țile după acestă întâmplare sosese și *Moise* cu grosul armatei înaintea cetății asediate și aședă castrul Turcilor, Ungurilor, Sârbilor și al Românilor la *Bărăbanț*, ér pe al Tătarilor îl dispune separat spre apus dela cetate, la țărmul *Mureșului*.

Din cauză, că armata lui *Moise* nu dispunea de tunuri, nu putea să facă nici o stricăciune cetății asediate și reușita întreprinderii devenise astfel mai mult o întrebare de timp și de răbdare, decât de tactică și strategie.

(Va urma.)

scăunului orfanal dela Arad, Krivany Janos, a voit în tot chipul să facă a se crede, că sutele de mii de florini defraudate de el, le-ar fi folosit pentru împrumutarea altora, dela cari însă n'a putut scoate banii. A numit chiar persoanele, cărora li-a împrumutat bani, dăr aceste persoane sunt tot oameni de mult răposăți. Minciuna nu i-a succes defraudatorului „patriot”. A scris apoi soției sale, ca să ascundă toate bijuteriile, pe cari i-le-a cumpărat el. Scrisoarea aceasta a ajuns în mâinile judeului de instrucție și s'a ordonat secuestrarea lor. Când organele administrației s'au prezentat la soția lui Krivany, aceasta a primit foarte grobian peneșteptății oșpeți și, ne mai având în cele din urmă încătrău, a blăstemat cu turbare comitatul Aradului și apoi a aruncat pe masă o punguliță mare de piele, în care se aflau multe inele prețioase, brațele, diamante, orolage de aur, pietri scumpe, broșe, argintării, cari toate au fost luate de executor. Această secuestrare s'a făcut încă în vara anului trecut. Femeia a înaintat recurs în contra secuestrării și, după cum se raportază din Arad, autoritățile superioare acum au adus hotărîre în cauza asta. Tribunalul a declarat, că bijuteriile confiscate nu pot fi secuestrate și trebuie a se înapoia femeii, căci bijuteriile soției nu pot fi luate în datoria soțului său. Din partea comitatului s'a făcut însă recurs până la Curiă, ér aceasta a hotărît, că *bijuteriile pot să fie confiscate*, deoarece acestea servesc exclusiv pentru împodobirea femeii. Inelul de logodnă însă a ordonat a se scoate de sub sevestru și a se înapoia soției lui Krivany; toate celelalte se sevestrează.

O invențiune aeronautică. Diarele din Viena aduc știrea, că un student român dela facultatea de medicină din Viena, E. Ganea, se ocupă de mult cu problema, de-a construi un aerostat ușor de dirijat. Teoretica i-a succes și decă va fini studiile sale și va afla mijlocele materiale necesare, voescă să se pună pe lucru. Relativ la modul construcțiunii nu se comunică nimic, ci se amintesc numai, că Ganea se folosește de un sistem de abavente puse în mișcare de un motor. Mișcarea înainte său înderept se face prin diferite pozițiuni ale abaventelor.

Defraudare. Funcționarul orașenesc Opitz Janos din Győr a făcut și el ca mulți alți „patrioți”, încassând dela cetățenii bani pentru dare, ér banii și i-a ținut el, și în cărțile de dare a însemnat sume false. Pe calea aceasta a defraudat 10—12,000 corone. Acum e arestat.

Curs de antropologie în București. M'a întâlnit alaltăieri — scrie un avocat în „Drapelul” — d-l dr. Minovici eminentul și simpaticul profesor universitar și m'a invitat să ved aparatele, tablourile și sala — una din camerele curții cu jur — unde va începe cursul său de antropologie elementară, ce va preda agenților de siguranță, pentru ca aceștia să învețe a cunoaște cu înlesnire și pe base științifice pe cei dați în urmărire. Am simțit o mare, o foarte mare mulțumire sufletescă vădând, că e capabil un Român cu tragere de inimă să facă ceva pentru știință și practica penală, știință și practică din nenorocire foarte neglijată pentru noi. Antropologia formeză un studiu larg și amănunțit la universitățile din occident, ea este încadrată în cursul de medicină legală al facultății noastre de medicină și nu se predă nici-decum la drept. Ceea-ce însă în străinătate, după cât știu, nu se face și ceea-ce inovază d-l dr. Minovici este predarea cursului de antropologie în chip elementar și special personalului nostru polițienesc. De cunoștințele antropologice elementare au nevoie toți aceia, cari se devotază dreptului, dăr mai cu seamă cei cari după lege sunt chiamați să se întrebuințeze în materie penală: procurorii, judecătorii de instrucție și agenții de poliție. Decă efectele acestui studiu, ce-l începe d-l Minovici, n'ar fi decât să învețe pe agenții de poliție — și n'ar avea nimic de perdut magistrații — să recunoască pe adevăratul culpabil după signalmentele fizice, încă serviciul ar fi imens. Sunt multe și din nenorocire dese casurile, când un in-

divid este luat drept altul, fiind-că natura i a făcut să semene. Dăr perfecțiune în asemănare nu există și numai cunoscând mijlocele antropologice vei pute stabili adevărul.

Mort de spaimă. Kiss Marton, fiul unui țeran bogat din comuna Turda, în Bihor, s'a prezentat în primăvara aceasta la asentare. Era sdravăn și voinic, cu toate acestea s'a prezentat tremurând înaintea comisiei. Când a auzit pe medicul declarându-l ca bun pentru armată, a exclamat: „Dumnezeule, eu sunt „tauglich!” apoi cădu mort la pământ, fiind lovit de apoplexie. A fost robust, dăr slab de ânger. Apoplexia a căpătat-o din spaimă.

Populația Bucureștilor. După ultimul recensământ, ale cărui operațiuni definitive s'au sfârșit, populațiunea totală e de 286,081. Aceștia se împart după vârstă în: Copii până în vârstă de 7 ani 50,392; copiii dela 7—14 ani 35,846; copiii dela 14—21 ani 38,693; Bărbați dela 21—40 ani 108,000; bărbați dela 40—70 ani 54,564; bărbați trecuți peste 70 ani 3,700 — După naționalitate: Evrei 43,318; Streini supuși 53,056; Români 185,697. — După instrucțiune: Bărbați, cari știu carte 94,153; bărbați, care nu știu carte 51,988; femei, care știu carte 62,205; femei, care nu știu carte 73,726; Infirmi: bărbați 338; femei 241. Cetățeni, cuprinzând și pe tinerii în vârstă de 21 de ani supuși contribuțiunii, sunt 146.000.

Nihilisti în Polonia rusescă. În orașul Dombrova din Polonia rusescă mai mulți studenți dela școala de mine de-acolo au fost prinși și fără multă cercetare osindiți la câte trei ani de temniță. După-ce vor espia această pedepsă, vor fi împărțiți în regimentele rusești, unde se servescă încă câte 6 ani. De-odată cu aceștia au mai fost prinși și arestați 14 funcționari dela mine și o cetă intrăgă de muncitori. Se așteptă să urmeze și alte arestări. Toți sunt bănuți cu nihilism.

Francesi și Englesi. Din Paris se scrie următoarele: Principele de Wales nu va veni la deschiderea expoziției universale, de ani de zile încoco regina Victoria acum pentru întâiași dată nu va petrece în Riviera franceză, Englesii ocolesc Nizza. Intre familiile englese de aici și între Francesi domnesc cea mai mare încordare socială. Dispoziția anti-englesă a spiritelor o tradéză și mai bine diarele. Este o fôia umoristică „Rire”, care prin tot felul de caricaturi își bate joc de Englesi și de regina lor. „Rire” dedică un număr al seu exclusiv Englesilor, intitulându-l „Vla les English”. Euvelopa numărului e dedicată feciôrei de Orlean. Englesii au ucis prin flacări eroica feciôră și ilustrația representă chinurile ei când muria mörte de martiră pe rug. Mai sunt apoi și alte ilustrațiuni. Una representă un conduct mortuar, înaintea căruia merge un gardist îmbrăcat în roșu. Praporii sunt provăduți cu inscripții ofensătoare pentru Englesi. Mai cuprinde o caricatură despre regina Victoria, cu inscripția: „Etă prea stumata femeia”. Apoi altă caricatură, reprezentând o bonă, care bate cu nuiaua pe-o copilă, pe când preotul anglican cetește biblia și domni respectabili privesc chinuirea copilei. Dintr'un colț, regina Victoria se amuzeză în această scenă. Urméză chipul din Napoleon I pe insula St. Elena. În gura lui Napoleon sunt puse cuvintele următoare: „Tôte popôrele le-am învins — și totuși m'a făcut captiv cel mai laș popor”.

Un om turbat. O rentieră din Le vallois-Perret (Francia), d-na Fortin, locuind cu fiul său în vârstă de două-deci și unu de ani, primi zilele trecute visita unui prietin al fiului său, Paul Bertin. Bertin dejună bine cu amicul său și cu mama acestuia. La desert se simți puțin cam indispus și ceru voi să se culce puțin. Fortin își conduse amicul în camera de culcare, unde Bertin se trânti îmbrăcat pe pat și adormi. Gazdele respectară somnul moșafirului lor până la ora 6 seara, când se deșteptă. În același moment moșafirul își

chiamă cu totă puterea amicul și îi strigă: — Vino iute și omără-mă, te rog, omără-mă! D-na Fortin și fiul său alergară și spectacolul înfiorător, care li-se prezintă înaintea ochilor, îi îngheță de grôză. Bertin era de nerecunoscut, cu fața congestionată, cu ochii eșiți din orbite, cu ghiarele infipite în salteau patului, se svîrcoala cu spume la gură, urlând și lătrând ca un câne. El mușca din când în când perinile patului, și apoi se oprea și cu ochii plini de lacrimi striga amicului său: „Oh! möră-mă! omără-mă odată!...” D-na Fortin și fiul său steteau la indoelă, ce să facă, când nenorocitul avu un nou acces, începă să sară prin casă, să rupă perdelele, să rupă mobilele și să urle îngrozitor. În sfârșit sesiră și vecinii; șese oameni cu mâinile înfășurate în șervețe, pentru a fi feriți de mușcătură, se precipitară asupra nenorocitului turbat și după o luptă, în care întrebuințară o forță ostra-ordinară, reușiră să-l dobore la pământ și să-l lege. Starea nenorocitului era desperată și după 24 de ore muri, la institutul Pasteur, în cele mai oribile chinuri.

Călătoriă la Roma și Paris. Redacțiunea diarului „Unirea” din Blășiș a pus la cale arangiarea unei călătorii la Roma și de acolo la Paris. Etă ce serie despre această numita fôia:

„Călătoria va sta din două părți. Intăia va fi un *peregrinaj la Roma*. Prețul unui bilet de cl. I. dus și întors cu proviziunea intrăgă pe 10 zile costă 150 fl., cl. II. 120 fl., și cl. III 70 fl.

„A doua, pentru *espoziția dela Paris*, va fi o continuare a celei dintăii. Dela Roma, — decă se vor afla 30 inși, — grupa va merge la Neapol, unde se va face o excursiune pe Vezuv. De aci prin Florența, pasul St. Gotthard, la Paris, unde călătorii rămân 7 zile. Călătoria aceasta va costa, — înțelegându-se provizia intrăgă, trăsuri, hotel, bilete la espoziți și ș. a. — pentru cl. I. 470 fl. pentru cl. II. 360 fl.

„Plecarea se va face la sfârșitul lunii Septembrie, probabil la 26 n. Prețurile se cocotesc dela Pesta și înapoi. Până la Fiume se va călători cu trenul, de aci cu vaporul până la Ancona, și apoi ér cu trenul până la Roma. Un bilet de călătoriă e valabil 45 zile.

„Dela Paris reintörcearea se va face prin Elveția, Germania, Tirol, Viena, Pesta. Ori ce informații mai detaiate dă cu plăcere Redacția „Unirii”, carea aranjază călătoria aceasta, și carea se va îngriji se procure călătorilor plăcerea și comoditatea cea mai mare. Observăm, că relativ prețurile sunt cu mult mai ieftine, decât la călătoria regnicolară, ce se aranjază la noi în țără. Prețurile de călătoriă se pot plăti și în rate lunari.”

Impositele în Francia.

Este interesant să știm, cât plătesc cineva, ca să aibă dreptul să fiă cetățeanul unei țări, sau mai bine dîs se aibă onôrea să fiă o mașină de produs imposite în mâinile deștinătorilor puterii.

Din acest punct de vedere cetățeanul frances duce o sarcină foarte grea. Să luăm, de ex. un contribuabil parisian: ca frances ocolaboreză la îngrășarea unui Budget național de 3,900,000,000 franci; să dîcem în cifră rotundă 4,000,000,000. Media populațiunei francesce, fiind de 38,000,000 oameni, ar veni pentru fiă-care individ să plătescă statului 101 lei 04 b. Și decă în loc de a lua indiviți ca basă pentru a stabili media, vom lua lucrătorii producători, a căror cifră nu trece peste 9,000,000, avem pentru fiă care din ei, oap de familie, un impozit anual de 433 lei 33 b. Aceasta este partea care se icumbă fiă-cărui locuitor ca cetățean frances.

Pentru un Parisian însă sarcinile sunt și mai grele.

Budgetul comunei Paris, ca și budgetul statului, a mers tot mărindu-se de 25 de ani încoco. Dela 1870 până la 1899 budgetul național a crescut dela 2,100,000,000 la 3,900,000,000, adecă apröpe s'a doindit; ér budgetul comunei Paris a crescut dela 212,000,000 la 320,000,000.

Parisul având o populațiune de 2,536,000 locuitori, față cu budgetul comunei ar veni pentru fiă-care locuitor al Parisului o sarcină de 126 lei 83 b. și pentru o familie de patru persoane ar veni 507 lei 32 b.

Prin urmare Parisianul suportă un impozit personal pentru stat, 101 lei 04 b. și pentru comună 126 lei 83 b. în total 227 fr. 87 b. pe an.

Și o familie de patru persoane venind la Paris este supusă la un impozit de 433 lei, 33+507 lei 32 b. adecă în total la un impozit de 940 lei 65 b. pe an, ceea-ce vine 2 lei 57 pe fiă-care di.

Înainte dăr de a se gândi la mâncare, la locuință și la îmbrăcăminte, cetățeanul frances, care trăescă la Paris, trebuie să plătescă statului și comunei 2 lei 57 b. pe di.

Convocare.

Reuniunea română de gimnastică și de cântări din loc își va ținé *Adunarea generală Lună în 6 (19) Martie 1900 la 6 ore p. m. în sala cea mare a școlilor centrale.*

La această invităm pe toți membrii Reuniunii a lua parte.

Brașov, 28 Faur v. 1900.

George Chelariu, George Văleşan,
președinte secretar.

ULTIME SCIRI.

Londra, 11 Martie. Se vorbesce, că guvernul din Transvaal și Oranje a intervenit la lordul Salisbury pentru pace, cerând să li-se lase independența. Englitera însă nici nu voescă să între în vorbă asupra păcii, decă numai pe lângă supunere necondiționată la condițiunile de pace, ce le va dicta guvernul engles.

DIVERSE.

Nevestele diplomaților turci. În Constantinopol numirile în posturi diplomatice pentru străinătate se făceau până acum cu ore-cari dificultăți, fiind-că diplomații respectivi au fost împedecați să ia cu ei și pe nevestele lor. Coranul însă nu interdice prin vre-un articol special, că nevesta nu pöte să urmeze pe soțul ei, când este silit, în interesul serviciului, să părăsescă țera și să mērgă în străinătate, dăr obiceiul țerei cere ca soția să rămână în Turcia. Din această cauză mulți bărbați distincți ai statului turcesc au fost nevoiți să renunțe la posturile cele mai onorifice din străinătate, din cauză că nu voiau să se despartă pentru mai mulți ani de nevastă și copii. De cât-va ani însă, unele state balcanice au fost mai amabile față de reprezentanții turci și li-au dat permisiunea să ia cu dēnși haremul, sub cuvânt, că acolo, de exemplu în Belgrad și Sofia, se găsesc moschee. Cu toate acestea disciplinaților domni din Constantinopol nu le conveniau nici aceste favoruri și rămēneau în credința obiceiurilor strămoșesci. Acum vre-o câte-va luni însă, ambasadorul turc din Stockholm și-a luat nevasta. Șeriful a putut să facă aceasta, fiind-că nevasta sa este o princesă egiptenă și egiptena islamică trăiescă mult mai liber decă coreligionara ei turcă. Cu toate acestea, nevasta șerifului-pașa n'a putut să ajungă la soțul său, numai sub pretext că face un voiaj la părinții săi în Egipt și găsindu-se odată afară din sferile puternice ale autorităților turcesce, a plecat din Alexandria direct spre Stockholm.

Nu de mult s'a întâmplat un cas de precedentă, care va trebui să provöce o schimbare radicală în starea de până acum. Ambasadorul Ali-Ferrouh-Bey, fiind în congediu, se află în Constantinopol și a spus Sultanului, că se va reintörce la postul său numai cu o singură condițiune: decă i-se va permite să ia cu sine și pe nevasta sa. Cini lună a durat pertractarea acestei cestiuni, însă Ali-Ferrouh a rămas neclintit în hotărîrea sa. În urmă neavând ce face, Sultanul a consimțit, însu cu condiția, ca nevasta ambasadorului să fiă acompianată de sora ei. Ali-Ferrouh a plecat deci cu haremul său — au mai fost și două sclave mohamedane — în America, unde desigur au și ajuns. Se spune, că nevasta ambasadorului turc este o femeia foarte inteligentă și bine educată și este mult iubită în cercurile mohamedane. Ea este nepöta fostului ministru de răboi Hussein-Avni-Pașa, care a fost ucis din cauza învinuirii, că ar fi luat parte la conspirația în contra vieții Sultanului Aziz.

O carte valoroasă, scrisă de d-l Ioan Popa, profesor la școala române din Brașov. Cartea este intitulată: „**Caractere morale,** exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne”. Acastă carte, atât prin esteriorul său elegant, cât și prin cuprinsul său bogat, de aproape 400 pagini, este o adevărată podobă în literatura noastră. Vom cânta s'o facem mai de-aproape cunoscută cetitorilor noștri; de-ocamdată ne mărginim a atrage asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitori de carte; în ea cetitorul va găsi o comoră nespuse de prețioasă de învățături, de mângâieri, de însuflețiri spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vândare la Tipografia „A. Mureșianu”, la librăria N. I. Ciureu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Scrieri scolare.

Istoria pedagogiei de V. Gr. Borogovan O carte nouă și de mare interes pentru toți bărbaii de școlă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul școlilor populare din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiu) costă 25 cr., iar partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop. învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de **Basilin Hațu,** fost profesor în seminariul din Blășiș și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Învățătura creștină, sau Catechismul mare pentru tinerimea greco-cath. **Edițiunea III.** (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Ideile fundamentale în economia politică. D-l Ioan Socaciu, vechiu profesor la școala comerciale române din loc, a scos de sub tipar o nouă broșură sub titlul de mai sus, fiind adausă în partea a doua și o nouă teorie sociologică, care conține lucruri de interes științific deosebit mai ales pentru specialiști. A cunoșce ideile fundamentale ale economiei politice este fără îndoială de mare interes pentru oricare cetitor inteligent. Un exemplar costă 65 cr. și se poate procura sau direct dela d-l autor, în a căruia editură a apărut opul, sau dela Tipografia „A. Mureșianu”.

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

Manul de dreptul cambial, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei” și e menită a face mari servicii tutuor, cari au afaceri cu cambii politice. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

„Curs complet de corespondența comercială,” de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; costiumi cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tractează principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poate oricare și cine să învețe contabilitatea, adecă ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Martie 1900.

Bancnota rom. Cump. 18.90 Vënd. 19.—
Argint român. Cump. 18.40 Vënd. 18.50
Napoleond'or. Cump. 19.20 Vënd. 19.30
Galben Cump. 11.30 Vënd. 11.40
Ruble Rusesce Cump. 127.— Vënd. 128.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Martie 1900.

Renta ung. de aur 4% 97.70
Renta de corone ung. 4% 93.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2% . 100.60
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2% . 100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 99.40
Bonuri rurale ungare 4% 92.25
Bonuri rurale croate-slavone 93.65
Impr. ung. cu premii 164.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 141.75
Renta de argint austr. 99.35
Renta de hârtie austr. 99.20
Renta de aur austr. 98.30
Losuri din 1860. 136.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară . 128.80
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 187.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 235.85
Napoleondor 19.27
Mărei imperiale germane 118.50
London vista 242.75
Paris vista 96.30
Rente de corone austr. 4% 99.45
Note italiene, 90.15

Nr. 2575—1900.

PUBLICAȚIUNE

In 16 Martie 1900 se vor vinde în biroul revierului orașenesc în Strada Porții nr. 53, mai mult oferentului prin cale din licitațiune și oferte:

- 1) I-mul cerc economic clasele A) și B) 1550 m³.
- 2) II-lea cerc economic clasele A) și B) 2050 m³.
- 3) IV-lea cerc economic clasele A) și B) 4010 m³ lemne de brad și moliv.

Vândarea se estinde pe un an, folosința fie-cărui cerc economic se licitează separat.

Ofertele provădute cu un vadiu de 10% au de a se așterne până în ziua pertractărei și anume până la 11 ore înainte de prânz.

Condițiunile se pot examina în biroul revierului orașenesc în fie-care Marți și Vineri înainte de prânz

Brașov, în 28 Februar 1900.

890.1-1

Magistratul orașenesc.

Nr. 2554—1900

PUBLICAȚIUNE.

Joi în 29 Martie 1900 înainte de prânz la 9 ore se vor vinde pe cale orală și scripturistică la oficiul orașenesc economic realități și pământurile orașului Brașov, aflătoare în locul de scaldă Zizin.

La vândare vine așa numita curie, hanul „Concordia”, scaldă de apă curgătoare, scaldă de puțină, promenada cu parcurile și cu sala de așteptare, sala de preumblare, pavilionul de musică, șatra de cofetărie, isvórele „minerale” așa numite: fântâna Ferdinand”, „fântâna Ludovic”, scaldă „Lobogo” dinpreună cu isvóurul lui „Francisc”, sala de așteptare, și pământul, parcul Schwarzenberg, complexele de pădure „szakad bükös” și pădurea Lobogó, livadia lobogó, o grădină lângă parcul Schwarzenberg; mai departe două grădini și livezi la olaltă cu prețul de strigare 36330 corone 84 bani.

Ofertele au de a se așterne la oficiul orașenesc cel mult până la 12 ore la prânz a prețilei de oferte, observându-se, că ofertele mai târziu așternute nu se iau în considerațiune.

Condițiunile de oferte și acele contractuale se află până la ziua pertractărei de oferte, la oficiul orașenesc economic în decursul orelor înainte de prânz dela 8 până la 12 ore, spre examinare și decopiere.

Brașov, în 28 Februar 1900.

890.1-2.

Magistratul orașenesc.

Sz. 7142—1899. tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbíróság, mint tlkőnyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a keleti F.-Szombattfalva szegény-alap végrehajtónak Popa Eva s társa végrehajtást szenvedő elleni 70 frt. tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a fogarasi kir. járásbíróság területén lévő Felső-Szombattfalvan fekvő, a Felső Szombattfalvi 198 számú tjkvben 528 567 hrsz. ingatlanra 170 fl. 10357 hrsz. ingatlanra 7 frt. 660/1 " " 7 " 10372 " " 5 " 2263 " " 47 " 10377 " " 8 " 2277 " " 10 " " " " 8 " 2599 " " 4 " " " " 8 " A felső-szombattfalvi 233 sz. tjkben 2716, 2718 " " 44 " 638, 639 hrsz. ingatlanra 186 frt. 3123 " " 9 " 644 " " 47 " 3180/2 " " 10 " 2078 " " 15 " 3746 " " 4 " 2690 " " 21 " 3863 " " 5 " 2893 " " 40 " 4411 " " 20 " 2929 " " 26 " 5280 " " 3 " 3120 " " 34 " 5417 " " 33 " 3311, 3313 " " 44 " 6295 " " 71 " 3439 " " 20 " 6501 " " 18 " 3631 " " 24 " 6510 " " 23 " 4181 " " 5 " 6534 " " 12 " 4267 " " 4 " 6786 " " 5 " 4258 " " 3 " 7022 " " 12 " 4793 " " 6 " 7076 " " 3 " 5258 " " 12 " 7099 " " 3 " 5665 " " 10 " 7103 " " 10 " 5940 " " 6 " 7250 " " 8 " 5941/1 " " 2 " 7284 " " 7 " 5943 " " 12 " 7384 " " 6 " 5945 " " 12 " 7451 " " 27 " 5949 " " 9 " 7460 " " 19 " 7060, 7065 " " 176 " 7474, 7484 " " 14 " 7068/11, 7070 " " 14 " 7993/2 " " 2 " 7205 " " 14 " 8203 " " 2 " 7410 " " 16 " 8517 " " 2 " 9551 " " 51 " 9181 " " 10 " 9552/3 " " 11 " 9188/1 " " 10 " 9649 " " 17 " 9204 " " 4 " 10307 " " 6 " 9206 " " 2 " 10310 " " 7 " 10293 " " 4 " 10318 " " 8 " 10309 " " 5 " 10329 " " 5 "

ban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900 évi Mártius hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor Felső-Szombattfalván megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelet lézóságügyminiszteri rendele 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv. cz. 170-ik §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarasi, 1899. évi november hó 22-én.

A kir. törvényszék mint telekönyvi hatóság.

CSÁSZÁR
kir. albiró.

880.1

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1899.

Sosirea trenurilor în Brașov:

- Dela Budapesta la Brașov:
- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circula numai Vinerea dela Predeal, la 0 ore — min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 27 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătură în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 óra 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legatură cu Ciuc-Szerda).

Dela Zérnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 óra 13 min. p. m.

Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la 8 ore 25 min. dim
- II. Trenul de pers. la 1 óra 51 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 6 ore 48 min. séra.

Plecarea trenurilor din Brașov.

- Dela Brasov la Budapesta:
- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia. Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legatură cu Tușnad) Ciuc-Szerda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. are legatură cu linia Tușnad-Ciuc-Szerda.

Dela Brașov la Zérnesci (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 9 ore și 2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la 5 ore 19 min. dim.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 min. p. m.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.